

आला श्रावण अधिक आणि दीपपूजेसह

बदल आणि कुरघोडी

राज्याच्या मंत्रिमंडळाचा विस्तार होऊन दोन आठवडे झाल्यानंतर खात्यांचे फेरवाटप जाहीर झाले. दबाव, कुर्घोड्यांचे राजकारण त्यामागे होते हे स्पष्ट आहे. त्यांचा परिणाम आगामी काळात दिसेल.

राज्याच्या विस्तारित मंत्रिमंडळाचे खाते वाटप आणि खात्यांतील बदल, फेरफार वगैरे जाहीर झाले आहे. तीन पक्षांचे हे सरकार आहे. कोणाच्या वाट्याला 'काय' व 'किती' आले याची मोजदाद अजून काही दिवस चालेले सरकारमध्ये नव्यानेच डेरेदाखल झालेले आणि उप मुख्यमंत्री बनलेले अजित पवार यांनी अर्थ व नियोजन ही महत्वाची खाती मिळवण्यात यश संपादन केले आहे. जेमतेम पंधरा दिवसांपूर्वी सत्रेत सहभागी झालेल्या त्यांच्या गटामुळे खात्यांचे फेर वाटप खडले होते. ते जाहीर होण्याच्या आदल्या दिवशी अजित पवार व प्रफुल्ल पटेल दिल्लीला गेले. केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांच्याशी चर्चा केल्यानंतर खाते वाटप जाहीर कण्याचा मार्ग मोकळा झाला. सध्या देशात राजकीयदृष्ट्या मजबूत स्थितीत असलेल्या भारतीय जनता पक्षाच्या वरिष्ठ नेत्यांशी अजित यांनी काय चर्चा केली, त्यांना हवे असलेले खाते मिळवण्यासाठी त्यांनी शहा यांची कशी 'समजूत' घातली की दबाव तंत्राचा वापर केला, या गोषी गुलदस्त्यात आहेत; पण स्वतः बरोबरच आपल्या गटातील आठ जणांसाठी महत्वाची खाती पदरात पाडून घेण्यात अजित पवार यशस्वी झाले. यामध्ये शिंदे गट व भाजपच्या काही नेत्यांची काही खाती मात्र गेली. त्यामुळे सरकारवर काय परिणाम होईल का? हे लवकरच कळ्येल.

मतभेद व तडजोड

हे सरकार तीन पक्षांचे आहे असे म्हणण्यापेक्षाही भाजप व दोन गटांचे आहे. सतत सहभागी होताना शिंदे गट व अजित पवार गट यांनी महत्वाच्या व ज्यांचे वर्णन 'मलईंदर' असे केले जाते, त्या खात्यांवर दावा केला होता. त्यावरून तिघांत तीव्र मतभेद होते; पण कोणी ते मान्य करत नव्हते. शेवटी सत्ता राखणे महत्वाचे या मुद्द्यावर तडजोड झाली असावी. खात्यांच्या फेर वाटपात भाजपने सहा प्रमुख खाती गमावली आहेत, तर शिंदे गटाला तीन खात्यांवर पाणी सोडावे लागले आहे. खुद मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्यावरील खात्यांचा भार बराच कमी झाला आहे. त्यांच्याकडे आता सामान्य प्रशासन, माहिती तंत्रज्ञान वैगैर खाती आहेत. 'मुख्य मंत्री' हे सर्वांत महत्वाचे पद त्यांच्याकडे असल्याने त्यांची खाती दुव्यम आहेत, असे म्हणता येणार नाही. कोणत्याही सरकारमध्ये गृह व अर्थ ही खाती सर्वांत महत्वाची मानली जातात. शिवसेनेत फूट पाडून सत्ता मिळवण्यात भाजप यशस्वी झाला, त्यात प्रमुख भूमिका देवेंद्र फडणवीस यांची होती. मुख्यमंत्रिपदावर पक्षाने हक्क सांगितला नाही; पण गृह व अर्थ आणि नियोजन ही खाती फडणवीस यांनी स्वतःकडे ठेवली. फेर बदलात गृह त्यांच्याकडे राहिले; पण अर्थ व नियोजन ही खाती अजित पवार यांना देणे भाग पडले आहे. अजित यांना ही खाती देण्यास शिंदे गटाचा तीव्र विरोध होता. महाविकास आघाडीचे सरकार असतानाही अर्थ व नियोजन अजित पवार यांच्याकडे छ होते. मात्र, ते शिवसेनेच्या आमदारांना पुरेसा निधी देत नसल्याची तक्रार होती. पक्षातून बाहेर पडण्याचे तेही एक प्रमुख कारण होते, असे शिंदे गटातील आमदारांचे म्हणणे आहे. या विरोधावर अजित यांनी मात केलेली दिसते. आपल्या गटाचे जेथे प्राबल्य आहे तेथे जादा निधी देण्याची तरतूद करणे आता अजित पवार यांना शक्य होणार आहे. सहकार हे ग्रामीण महाराष्ट्रावर पकड ठेवण्यासाठी महत्वाचे खाते आहे. भाजपकडे ते खाते असताना अजित यांच्यासह राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या नेत्यांच्या साखर कारखाण्यांची चौकशी सुरु झाली होती. पूर्वी शरद पवार यांचे निकटवर्ती असलेले दिलोप वळसे-पाटील यांच्याकडे सहकार खाते आल्याने व कृषी खाते देखील धनंजय मुंदे यांना मिळाल्याने अजित पवार गटास ग्रामीण भागात आपले वर्चस्व वाढवण्यात मदत होईल. राज्याच्या पुढील विधानसभा निवडणुकीत तीन्ही पक्षांची आघाडी पूर्ण बहुमताने सतत येईल, असा दावा फडणवीस यांनी केला आहे; पण राजकारणात मैत्री भावेनवर आधारित नसते. आपल्याला गटाला जागा किती? आम्ही सहकार्य केल्यास आम्हास काय मिळणार? हे कठोर मुदे महत्वाचे ठरतात. सध्या तरी अजित पवार गटाचे सरकारमध्ये वर्चस्व असल्याचे दिसते. आगामी काळात कोणता गट बाजी मारेल ते तेव्हा दिसेलच!

सरकारमध्य वचस्व असल्याच दिसत. आगामा काळीत काणता
गट बाजी मारेल ते तेव्हा दिसेलच!

आडवे शब्द		
१. दूढ, पक्का	३. देखणा	६. मृत्युसमय
९. पाऊल (हिंदी)	१२. चांदी	१४.
सरिता	१५. विटीसाठी खणलेला खड्डा	
१६. पुरखा झोडणे	१८. हनुमानाच्या या	
नावात एक पांडवही	१९. गंध	२०.
अंतःकरण	२२. बोच	२३. शृंगार (हिंदी)
२६. संगीतातील एक राग	२८. इंग्रजांच्या	
काळची एक पदवी	३०. गणपती	३१.
खिडकी	३२. जमिनीवरील कर	३३. चिक्कू,
कंजूष	३४. रात्र	३५. महिना
३९. सावध	३५. कमळ	३८. कमळ
४०. अप्पलपोटा	४०. कणिक	
४२. कणिक	भिजण्याचे	४१. गणपती
भिजण्याचे	पात्र	४२. जिरोगी
४४. याला	४४. याला	४५. याला
अक्कल नसते	अशी म्हण	४७. लाकूड
अशी म्हण	आहे	४८. आणि
४७. लाकूड	४९. दमट	५१. ओलसर
४८. आणि	५२. पश्चूल्य	५२. पश्चूल्य
४९. दमट	मनुष्य	५३. मनुष्य
५१. ओलसर	५३. मनुष्य	५४. मनुष्य
५२. पश्चूल्य	५४. मनुष्य	५५. लोणच्यासाठी
५३. हात	५५. लोणच्यासाठी	५६. चिनीमातीची
५४. उटण्यातील	५६. चांगली!	५७. चांगली!
५५. मनुष्य	५८. चांदी	५८. चांदी
५६. मराठी	५९. तारणारे	५९. तारणारे
५७. मुळाक्षरातील	६०. तारणारे	६०. तारणारे
५८. पहिले	६१. रात्र	६१. रात्र
५९. हात	६२. रात्र	६२. रात्र
६०. उटण्यातील	६३. स्त्री	६३. स्त्री
६१. मुळाक्षरातील	६४. भक्त	६४. भक्त
६२. हात	६५. प्रल्हादाची	६५. प्रल्हादाची
६३. उटण्यातील	६६. आई	६६. आई
६४. स्त्री	६७. तारणारे	६७. तारणारे
६५. भक्त	६८. प्रमाणपत्र	६८. प्रमाणपत्र
६६. आई	६९. दाखला	६९. दाखला
६७. तारणारे	७०. ब्राह्मण	७०. ब्राह्मण
६८. प्रमाणपत्र	७१. ब्राह्मण	७१. ब्राह्मण
६९. दाखला	७२. मराठी	७२. मराठी
७०. ब्राह्मण	७३. मराठी	७३. मराठी
७१. मराठी	७४. मराठी	७४. मराठी
७२. मराठी	७५. मराठी	७५. मराठी
७३. मराठी	७६. हात	७६. हात
७४. मराठी	७७. हात	७७. हात
७५. मराठी	७८. उटण्यातील	७८. उटण्यातील
७६. हात	७९. सुवासिक	७९. सुवासिक
७७. हात	८०. वनस्पती	८०. वनस्पती
७८. उटण्यातील	८१. विशाल	८१. विशाल
७९. सुवासिक	८२. उत्कृष्ट	८२. उत्कृष्ट
८०. वनस्पती	८३. एक	८३. एक
८१. विशाल	८४. प्रकारचा	८४. प्रकारचा
८२. उत्कृष्ट	८५. केला	८५. केला
८३. एक	८६. जाणारा	८६. जाणारा
८४. प्रकारचा	८७. मालपुरवठा	८७. मालपुरवठा
८५. केला	८८. सैनिकांना	८८. सैनिकांना
८६. जाणारा	८९. सापांवे	८९. सापांवे

८२. सरख्ब	६६
उभे शब्द	७१
१. अगदीच ऐकू न येणारा २. टप्पा ४. लोक ५. भांगात घालायचा एक दागिना	
६. शरीर ७. मऊ ८. वेल ९. जास्तीत जास्त १०. भाव, किंमत ११. सापाची विषारी जात १३. तेव्हा (हिंदी) १७. उधार	
१९. दिवस २१. डोळे २३. कुंकू (हिंदी) २४. थंड, शीत २५. अबोध २७. देवाचे द्वारपाल २९. वस्ती २९अ. ठीक ३०. न	
बोलता, मुकाट्याने ३४. राजाविषयी निष्ठा असणारा ३५. गावचा कारभारी अधिकारी ३६. शिवरायांच्या अथप्रधानांपैकी एक	
प्रसंगावधान ४१. लाचे सुट्टूप ४६. ५०. एक उभयच	

यंदा १८ जुलै ते १६
ऑगस्टदरम्यान अधिक
श्रावण मास आहे. यंदाचा
श्रावण रम्य आहे, तर अधिक
मास आराधना, दान-पुण्य वा
इतर पारमार्थिक कामासाठी
महत्त्वपूर्ण आहे. दरम्यान,
दीपपूजेच्या निमित्ताने आषाढ
अमावस्यादेखील लक्षवेधी
ठरणार आहे. श्रावण अधिक
असल्यामुळे यंदा दोन महिने
या मनोरम मासाचा आनंद
लुटता येणार आहे. श्रावणी
सणावारांना अवकाश
असला तरी त्याचे वेध
लागले आहेत. त्यानिमित्ताने

देवकथा, पुण्यकार्ये, उपवास, स्नान, दान, भगवान शिवाची पूजा, ज्योतिर्लिंगाची पूजा, जलाभिषेक, रुद्राभिषेक, शिवाचन, संकीर्तन, पूजा, भजन अशी सर्व धार्मिक कार्ये केली जातात. भगवान शिवाची आराधना, पुराण श्रवण आणि नामस्मरण केल्याने सर्व अशुभ दूर होतात अशी भाविकांची श्रद्धा आहे. श्री विष्णुचूर्ण पूजा करणे, गीता पठण करणे, श्री राम कृष्णाच्या नावाने मंत्र जपणे, अष्टाश्र नारायण मंत्र, द्वादशाक्षर, श्री वासुदेव मंत्र, अन्नदान करणे इत्यादी शुभ कर्म करतो त्या व्यक्तीला गोलोकात प्रवेश मिळतो असेही भाविक मानतात. अधिकात भगवान विष्णुचे अवतार उत्सवदेखील साजरे केले जाऊ शकतात. यामध्ये वामन जयंती, पार्श्वनाथ जयंती, रामनवमी नरसिंह जयंती आणि कृष्ण जन्माष्टमी यांचा समावेश आहे. याप्रसंगी त्यांच्या अवताराच्या कथेचे पारायण, स्तोत्र संगीत आदी विधी पार पडतात. अधिक मासामध्ये अन्नदान करण्याचे विशेष महत्त्व सांगितले जाते. या संपूर्ण महिन्यात दररोज वा जमेल तसे अन्नदान करावे. ३३ जोडप्पांना जेवायला बोलावून त्यांचा यथाशक्ती सन्मान करावा. खेरीज या काळात जावयाला भेटवस्तू देण्याचेही महत्त्व आहे. या महिनाभरात जमेल तसे जावयाला जेवायला बोलावून त्याला अनराशाचे वाण देणे महत्त्वाचे मानले जाते. जावयाबोरबरच लेकिलाही यशाशक्ती भेटवस्तू दिली जाते. काहीही घरांमध्ये या मासानिमित्त सगेसोयेही एकत्र येऊन गरजूना मदतही करताना दिसतात. अशाप्रकारे प्रत्येक जण आपल्या भावना, संवेदनानिशी या मासाचा आनंद घेतो.

आहे. आषाढ अमावस्या हादेखील एक महत्वपूर्ण दिवस आहे. या अमावस्येला दीपपूजा केली जाते त्या दिवशी घरातील सर्व दीप स्वच्छ करून, तेल-वात करून प्रज्ज्वलित केले जातात. त्याची यथासांग पूजा केली जाते. काही घरांमध्ये कणकचे वा बाजरीच्या भरडायाचे दिवे करून नैवेद्य दाखवला जातो. दिव्यांर्चं आरास रांगोळीने सुशोभित कर्ला जाते. अशा प्रकारे अंधाच्या रात्री प्रकाशमान करणाऱ्या दीपांप्रत कृतज्ञता व्यक्त करून श्रावणाचे स्वागत करण्याची आपली विचारधारा वंदनीय म्हणावी लागेल. यंदा श्रावण अधिक असल्यामुळे दोन महिने या मनोरम मासाचा आनंद लुटता येणार आहे श्रावणात निसर्गाचे विलोभनीय रूप पाहायला मिळते. भरलेली शेते-शिवरे नजरेला अतीव आनंद देतात शेतीच्या कामांची लगबग बघताना श्रमिकांप्रमाणेच भटक्याचे मनही निसर्गात रमते. ऊन-सावल्यांचा रस्य खेळ त्यांना नित्याच्या व्यापतापापासून दूर नेतो. सध्या वर्षा पर्यटनाचे प्रमाण वाढले आहे. त्यातही भात लागवणीचा आनंद देणाऱ्या कार्यक्रमांची रेलचेलहर्फ वाढली आहे. त्यामुळे यापूर्वी शेतीच्या कामाचा अनुभव नसणारे पण त्याचे अप्रूप असणारे, वा तो आनंद घेउ इच्छिणारे लोक आवरून अशा कार्यक्रमांकडे वळताना दिसत आहेत गेल्या काही वर्षांमध्ये या पर्यटनाने आकार घेणे हे कृपी उद्योगाला मिळालेले नवे वळण आहे, असेही आपण म्हणू शकतो. साहजिकच यंदे श्रावण अधिक असल्यामुळे पर्यटक आणि शेतकऱ्यांचा हा आनंदहर्फ द्विगुणीत होणार आहे, असे म्हणावे लागेल.

माला घेऊ येतो. सृष्टीचा गाभाराहिनी हिरवाईने बहरल्यानंतर, जलधारांचं नृत्य ऐसे भरात आल्यानंतर, मेयांचं आच्छादन पसरल्यावर येतो तो हा श्रावण! सण, उत्सव ही श्रावणार्चं अविभाज्य अंगं आहेतच पण या सगळ्यांमुळे होणारी वातावरणनिर्मित अधिक सुंदर असते. आधी उक्ते केल्याप्रमाणे अलीकडच्या व्यक्तिं दिनचर्येत प्रत्येकाला अथवा प्रत्येकीला मनासारखे जगता येतेच असे नाही. पण विशेष दिवसांच्या निमित्तांनी बदलणाऱ्या सामाजिक वातावरणाच्या प्रभाव मात्र खात्रीने दिसून येतो तिन्हीसांजेला एखाद्या धरात धूलावला तरी तो संपूर्ण परिसर सुगंधं होतो. त्याचप्रमाणे श्रावण आला कॅम सगळीकडे मंगलमय वातावरण पसरतं जाई-जुई-चमेली-गुलाब-केवडा आर्द्धफुलांनी सजलेला बाजार बघितला तरी तनामनाला वेगाळीच टवटवी येते केळीचे हिरवेकंच खुट, विड्यार्च्यांचे पानांची गर्द हिरवी छटा, दुर्वाचा तंत्र रसरशीत ताजेपणा, नाजूकरी कमळे मैलभर अंतरापर्यंत दरवळ पसरवणारा चाफा, पानांनाही झाकून टाकेल अशाप्रकारे बहरलेली जास्वंद, नारायणी ढीग, टपोऱ्या सुपाप्यांची मोहरामांडणी आणि या सगळ्या सजावटीची उठून दिसणारी तेवढीच स्सरशीत फळ पाहिली की का कोण जाणे, सगळे कसे मंगलमय भासू लागते. कुठल्याशी धरातून मंत्रांचे स्वर आणि आरतीचे उच्चारव कानी पडला तरी मनाचे एक कोपरा प्रसन्नतेने भरून जातो तो कुठल्याशा वस्तीबाहेरच्या झाडालाई झोका टांगून त्यावर उंच उंच झोवेचे घेणारी मुले पाहिली की, आपले मनही आनंदाच्या लाटांवर झुलाले असल्यासारखे वाटो.

असला तरी आतापासूनच त्याचे वेद लागले आहेत. देव्हारा सजला आहे. अधिकाच्या निमित्ताने त्यात विविध देवताही विराजमान झालेल्या आहेत. त्यामुळे ही आनंदोत्सवाची मंगलमय सुरुवात आहे, हे नक्की. श्रावण सर्वव्यापी आहे. ऊन श्रमवणरे आणि सावली सुखावणारी असली तरी या दोन्ही स्थिती सतत बदलत असतात ही समज देणारा हा काळ. म्हणूनच तो अधिक रस्य आणि मंगलमय आहे. श्रावण आणि अधिक हे दोन्ही मास कोणाला पूजा-अर्चामध्ये अडकवून ठेवतात, तर कोणाला आनंदाचे रंग उठळण्याची मुक्त सूट देतात. एकीकडे कर्मकांडांचे महत्व सांगतानाच ते एकमेकांशी स्नेहबंध सुधारण्याचे मंगलमय मुहूर्तही घेऊन येतात. सजलेल्या निसर्गांत जाऊन रमणां होण्याची संधी देणारे अनेक सण, व्रतवैकल्ये आपल्याला नवउर्जा आणि नवचेतना देऊन जातात. आसक्ती आणि निवृत्तीचे भान देऊन जातात. आनंदालाही आध्यात्माची चौकट हवी, हा विचारही अशा संगमामुळे जागृत होतो. सुखाचा संयमाने स्वीकार करणे आणि मिळालेल्या प्रत्येक चांगल्या गोष्टीसाठी कृतज्ञतेची भावना व्यक्त करण्याची शिकवण अशा संस्कारामुळे च मिळत जाते. म्हणूनच श्रावण शेतात पेरलेल्या धान्याचे आणि मनात पेरलेल्या सद् विचाराचे पोषण करतो, असे म्हणता येईल.

आताही असाच एक सुंदर काळ
मुख झाला आहे. लवकरच सणवार
साजेर होतील. आपली धांदल उडवून
देतील. मंगळगौर, नागपंचमी, राखी
पौर्णिमा, गोकुळाष्टमी असे सण
नेहमीच्या धामधुमीत पार पडतील.
नवीन वस्त्रांची सळसळ सुखावेल.
बहीण-भावामधल्या नात्याला
प्रेमाची आणखी एक गाठ दृढ करेल.
देवळाराऊळांमधून कथा-कीर्तनं पार
पडतील. कुठलसे महाराज प्रवचने
सांगतील. वृद्ध महिला मनोभावे पूजा
करतील. आपल्या घरातले गोकुळ
आरोग्यसंपन्न राहे, अशा मंगल
कामनेनिशी माता देवापुढे सांजदिवा
लावतील. हे सगळे उपचार पार
पाडणे शक्य असेल, तर सोन्याहून
पिवळे पण शक्य नसेल तर त्यांचा
यथोचित मान राखत मनात मंगलमय
विचाराचे आणि शुद्ध आचाराचे
व्रत मात्र नक्की अंगीकारावे. कारण
मशागत केलेल्या अशा मनातच
सुविचारांची रुजवण होते आणि
मग रोजचा दिवस अधिक तसेच

आनंद दक्खन जाता.
- ऊर्मिला राजोपाध्ये

શબ્દકોડે-૧૨૩

शब्दकोडे १२२ चे उत्तर

आडवे उत्तर

- १.उडाणटप्पू ४.समाधानकारक
- ९.दावा ११.ममता १२.गवा
- १३.टकमक १५.आडाखा
- १६.जनता १७.कर १८.कस
- १९.नाक २०.आनन
- २१.पोल्पाट लाटणे २३.कटक
- २४.नत २५.पंक २६.नीरस
- २७.जकातदार २९.ओखडा
- ३१.रदन ३२.मरणयातना
- ३५.रजत ३६.हरा ३९.करडा
- ४१.हजरजबाबी ४४.अबाजवी
- ४६.पाया ४७.नीरद ४९.जातपाता
- ५०.कलाकार ५३.आराधना
- ५४.शमन ५६.बरवा ५७.मध
- ५८.थबकणे ६१.खेद
- ६२.लाडका ६५.रमावर
- ६८.नरवीर ७०.ईश्वर ७१.रीस
- ७३.गजानन ७५.पोला ७६.मढु
- ७७.मस्त ७८.खलनायक

उभे उत्तर

- २.डाकोडाक ३.टप
- ४.समता ५.माता ६.नगरपाल
- ७.कावा ८.कटकट ९.दाम
- १०.वाकडातिकडा ११.मनन
- १४.कसणे १५.आनाकानी
- करणे १६.जनकजननी १७.कळ
- २०.आड २१.पोतदार २२.लाथ
- २३.कसरत २४.नतमस्तक
- २५.पंख २८.रणगाडा ३०.रजप
- ३३.तहव्यात ३४.नाराज
- ३७.कोबी ३८.रजनीनाथ ४०.रा
- जान ४२.रत्नाकर ४३.बारका
- ४४.अपराध ४५.वीर ४६.पापा
- ४८.दशक ५१.लावालावी
- ५२.रडका ५३.आमराई ५५.मणे
- ५६.बदन ५९.बकरी ६०.अवज
- ६३.डर्सोक ६४.नमस ६६.माग
- ६८.त्रृ ६९.सात ७०.सात

एसटी आगाराकडे लक्ष कोण देणार ?

मुंबई शहराच्या दक्षिण बाजूस प्रवास करीत गेले की, दक्षिण मुंबईच्या रस्त्यावर बऱ्याच लाल रंगाच्या दुमजली बस दिसून येत होत्या. मात्र आता या पारंपरिक बस दिसत नाहीत. त्याएवजी आता लाल-काळ्या रंगाच्या दुमजली बस काचेच्या आवरणात लपेटलेल्या विद्युत बस दिसतात. केवळ मुंबईची शान आहे म्हणून रस्त्यावर नव्या पद्धतीने आणल्या गेलेल्या या बसेस खरंच व्यावहारिक आहेत का? पुन्हा या बसेस मुंबईच्या रस्त्यावर आणल्याचे नक्की काय प्रयोजन? पुन्हा या दुमजली बसेस बेस्टला त्याचे पुनर्वैभव प्राप्त करून देतील का हे पाहणे औस्तुक्याचे ठरणार आहे.

मुळात या आधी दुमजली बसचा इतिहास समजून घेणे आवश्यक ठरते. स्वातंत्र्यपर्वकाळात १९३८ साली मुंबईच्या रस्त्यावर या बस आणल्या गेल्या. एका बसमधून जास्तीत जास्त प्रवासी वाहून नेणे, हा त्या मागचा उद्देश होता. हा उद्देश सफल झाल्यानंतर या बसमध्ये वाढ करण्यात आली. ही वाढ इतकी झाली की, कालांतराने ८० च्या दशकात बेस्टच्या ताफ्यात तब्बल ९०१ दुमजली बस दाखल झाल्या होत्या. ९० च्या दशकात या बसेस कुलाब्याच्या नेव्ही नगरपासून दहिसर पुलापर्यंत, तर पर्वेस मुलुंड चॅक नाक्यापर्यंत धावत होत्या. नंतर नवी मुंबईच्या सीबीडी बैलापूरपर्यंत या बसचा अगदी मुक्त वावर होता. त्याकाळी मुंबईच्या रस्त्यावर व उपनगरात या बसेसपासाठी पोषक वातावरण होते. रस्ते मोकळे होते, इतर गाड्यांची संख्याही कमी होती. त्यामुळे लांब टप्प्याचे असंख्य बसमार्ग ही दुमजली बस सहज पार करत होती. मात्र ९० च्या दशकानंतर खुल्या आर्थिक धोरणानंतर परिस्थितीत बदल होत गेला. मुंबई बदलत होती. मुंबईत प्रचंद प्रमाणात वाहतूक वाढली. ही रहदारी सुकर व्हावी म्हणून मुंबईत जागोजागी पूल उभारले जाऊ लागले. मग माणसांना चालायला स्कायवॉक बांधण्यात आले. याचीच परिणिती रस्त्यावर वाहतूक कोंडी होऊ लागली. या बस गाड्या वाहतूक कोंडीत अडकून राहू लागल्या, तर काही ठिकाणी दुमजली बस बंद कराव्या लागल्या. सध्या बेस्टच्या ताफ्यात शेवटच्या १५ बसगाड्या आहेत. त्याही १ ऑक्टोबरपर्यंत बस ताफ्यातून बाद होतील व इतिहासजमा होतील. त्या जागांची विद्युत वातानुकूलित दुमजली बस ताफ्यात समाविष्ट होतील. मात्र या बसेस बेस्टच्या स्वमालकीच्या नसून कंत्राटदाराच्या असतील. स्वमालकीच्या दुमजली बस इतिहासजमा होण्याचे आणखी एक कारण म्हणजे उच्च न्यायालयाचा निर्णय. ज्याने बेस्टला बसची पंधरा वर्षांची मदत घालन दिली. त्यामुळे

पंधरा वर्षांपर्यंत बेस्टला मुंबईच्या शहरात बस चालवणे शक्य आहे.

हे मराठी दैनिक मालक विजय आत्माराम ठाकरे यांनी मुद्रक-प्रकाशक-संपादक- चंद्रशेखर आत्माराम पाटील यांच्या पार्वती प्रिंटर्स- २, ई ११५/३, एम.आय.डी.सी., अवधान, धुळे (एम-५) येथे छापून, लक्ष महाराष्ट्र कार्यालय, बॉम्बे लॉज बिल्डिंग, पहिला मजला, आग्रारोड धुळे येथून प्रकाशित केले.
'लक्ष महाराष्ट्र' नाशिक कार्यालय - फॅलॅट नं.१०, गंगा अपार्टमेंट, बोहरा पार्क, गंगापूर रोड, नाशिक-४२२००२ मध्यवर्ती कार्यालय- बॉम्बे लॉज बिल्डिंग, दौलत म्युझिक सेंटरच्यावरती, पहिला मजला, आग्रारोड, धुळे. मो.९६६४३२५५५५ फोन नं. ०२५६२-३५६७४.

दैनिक

लक्ष महाराष्ट्र

मंगळवार, दि. १८ जुलै २०२३

५

क्रेडाइ धुळे व गुड मॉर्निंग ग्रुपतर्फे स्टेडियम येथे वृक्षारोपण

धुळे। क्रेडाइ

धुळे व गुड मॉर्निंग ग्रुप स्टेडियम धुळे यांच्या वतीने स्टेडियमवर वृक्षारोपणाचा कार्यक्रम महापौर प्रतिभा चौधरी यांच्या हस्ते संपन्न झाला. यावेळी सर्व मान्यवर पदाधिकारी नागरिक बंधू भगिनी उपस्थित होते. वातावरणात सातत्याने बदल होत आहे त्यामुळे पर्यावरणाचा समतोल ढासळतो आहे, पर्यावरणाचा प्रश्न सर्व जगाला भेडसावत आहे, पर्यावरणाचा समतोल राखण्यासाठी वृक्षारोपण करणे किती गरजेचे आहे हे आपल्या सर्वांना माहिती आहे, यासाठी सर्व तरुणाईने पुढे येऊन पर्यावरण संरक्षण करणे महत्वाचे आहे. निसर्ग मानवाला सदैव निस्वार्थ भावनेने भरभरून प्रेम, स्नेह देत असतो त्या बदल्यात आपलेही हे कर्तव्य आहे की आपण निसर्गावर तेवढेच किंवा किंबहुना त्यापेक्षा जास्त प्रेम करावे व परमेश्वराचे आभार मानावे. विकास हा निश्चितच व्हायला हवा पण त्याच्बरोबर वृक्षांचे व परमेश्वराने निसर्ग रुपी दिलेल्या अनमोल ठेव्याचेही रक्षण करणे अत्यंत गरजेचे झाले आहे. सहजीवनाची साखळी तोडण्याचे काम आज सर्वत्र सुरु आहे. एक वृक्ष हा मानवच नव्हे तर सूक्ष्म जीव, जंतू पशु, पक्षी या सर्वांना निस्वार्थ लाभ प्रदान करत असतो. काही ठिकाणी वृक्षारोपण केले तरीपण त्याचे संवर्धन, देखभाल होत नाही संबंधितांकडून लक्ष दिले जात नाही आणि त्यांच्या हलगर्जीपणामुळे लावलेले छोटे रोपटे वाळून जातात. सरकारने या गंभीर बाबींकडे लक्ष द्यावे ही विनंती. 'वसुधैव कुटुंबकम' याप्रमाणे मानवाने चालावे तेव्हाच समस्त सृष्टीचे निश्चितच कल्याण होईल. मोकळ्या जागेवर, सार्वजनिक ठिकाणी वृक्षारोपणासाठी नागरिकांना प्रोत्साहित करण्यात येत आहे.

संकलन : दिपक वाघ

दैनिक

लक्ष्मी महाराष्ट्र

६

मंगळवार, दि. १८ जुलै २०२३

आदिशक्ती धनाई-पुनाई माता मंदिर येथे भाजपा तर्फे टिफीन बैठक संपन्न

सामोडे | भाजपतर्फे

देशभर 'मोदी ९ महा जनसंपर्क अभियान' अत्यंत नियोजनबद्ध रित्या राबवले जात असून याद्वारे प्रत्येक समाज घटकांपर्यंत मोदी सरकारच्या विविध योजना पोहोचवून त्यावर जनतेची मतेही मागवली जात आहेत. टिफीन पार्टी चे आयोजन निसर्गाच्या सानिध्यात असलेल्या आदिशक्ती धनाई-पुनाई माता मंदिर येथे संपन्न झाली. या बैठकीला भारतीय जनता पक्षाचे प्रदेश उपाध्यक्ष राजेंद्र गावित यांची प्रमुख उपस्थिती होती. तसेच विधानसभा प्रमुख इंजि. मोहनराव सूर्यवंशी, प्रदेश कार्यकारणी सदस्य लिला सूर्यवंशी यांची उपस्थितीत संपन्न झाली. बैठकीत राजेंद्र गावित यांनी महाविजय २०२४ कसे यशस्वी करावे या साठी मार्गदर्शन केले व इंजि. मोहनराव सूर्यवंशी यांनी मोदी सरकारच्या योजनांची माहिती देऊन घर घर संपर्क अभियान राबवून कार्यकर्त्यांनी २०२४ क्रमांक वर मिसऱ्यांनी कॉल करण्यास सांगितले. बैठकीत प्रवीण देसले, सुनील माळी, कन्हैया लाल माळी, रावसाहेब खैरनार, अजय बच्छाव, डॉ. कन्हैयालाल साबळे, दत्त बोरसे, राजेंद्र पाटील मुकेश पाटील, शिवचरण सूर्यवंशी, भागवंत देशमुख, अजय अहिरे, वसंत बागुल, ताराचंद चौधरी, मोतीलाल गांगुडे, जेपी सिंग, अरुण सूर्यवंशी, राजेंद्र सूर्यवंशी, अमोल ठाकरे आदीसह शक्ती केंद्र प्रमुख व बुथ प्रमुख उपस्थिती होते मनोज सोनवणे यांनी सूत्रसंचालन केले.

संकलन : दिलीप घरटे